

מבחר פירושים והארות על
טקסטים מתוך הספרות
הערבית הקלאסית – חלק ב

ניצה בינדר

22 **رسول الله (ص) يدخل مكة**

כיבוש מֶכָּה היה בשנת 8 להג'רה/630 לספירה.

העילה לקרב: רציחתו של מוסלמי בידי אחד מבני מֶכָּה (על רקע פרטי בהחלט).
בשנת 630 חונה מוחמד עם צבא גדול בקרבת מֶכָּה (בחודש رَمَضَانَ). מנהיג שיירת בְּדַר
בא במגע עם מוחמד, ועושה עוימו הסכם (תוכנו לא ידוע). בני מֶכָּה אינם נלחמים,
ויש התנגדות מועטה בלבד (20 מאנשי מֶכָּה נהרגו, ו-2-3 מוסלמים). מוחמד מבטיח
לא לפגוע במי שלא ירים נשק, ומקיים את הבטחתו. רק שתי משוררות, שחיברו
שירי גנאי נגדו, הוא הורג.

המוסלמים נכנסים ל־מֶכָּה, ומוחמד עושה הקפות סביב ה־كَعْبَةِ, ומצווה על שבירת
האלילים. יחסו – נדיב ביותר. הוא מכריז על מֶכָּה כעל חֶרָאָם. הוא נשאר בעיר שבועיים-
שלושה. במהלכם הוא לא מתפלל בה תפילה רגילה, אלא תפילה קצרה, כדרכו של

אדם הנמצא במסע מלחמה. מאוחר יותר הוא חזר לשבת בעיר אֶלְדִּינֶה (מֶכָּה אינה עירו עוד!).

מֶכָּה (כותרת): שם שָׁמַר שמשמעותו מקום מקדש.
אֶלְכֶבֶה (ש' 2 – הַיֵּית): צורה של קובייה לא מכוסה, ששם הייתה האבן השחורה (ראה קטע 4 לעיל, עמ' 17). הַכֶּבֶה הייתה מקודשת אצל הערבים דורות רבים לפני בוא מוחמד. מוחמד מצא ב־כֶּבֶה ציורי קיר, שבהם דמויות ומלאכים.
فِي يَدِهِ الْأَزْلَامُ (ש' 3): מנהג פגאני.

תופעות תחביריות:

- ש' 1: رَسُولَ اللَّهِ – נושא של أَنْ + סומך.
ש' 2: يَوْمَ الْفَتْحِ – ظَرْفُ זְמַן + סומך.
إِبْرَاهِيمَ – שם מחוסר תניין.
ש' 3: مُصَوَّرًا – חָל.
فَاتَلَهُمُ اللَّهُ – ברכות וקללות נאמרות בערבית בזמן עבר בהוראת עתיד.
ש' 4: وَالْأَزْلَامَ – המفعול معه. האות ואו נקראת ואו המעייה (בהוראת 'עס'). כשהאות ואו מחברת שני שמות עצם, שהשם השני הוא בעל חשיבות פחותה מהראשון, יבוא השם השני ביחסה שנייה.
ש' 4-5: ...يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا – خَيْرَ كَانَ.
ש' 6: حَنِيفًا مُسْلِمًا – خَيْرَ كَانَ + שם התואר שלו.

תרגום:

שליח אללה, תפילת אללה עליו וברכתו, נכנס ל־מֶכָּה

אמר אבן השאם: סיפרו לי כמה אנשים חכמים, ששליח אללה, תפילת אללה עליו וברכתו, נכנס אל הבית ביום הכיבוש, וראה בו את תמונות המלאכים ואחרות. הוא ראה את אברהם, עליו השלום, מצויר, כשבידו החצים, שבאמצעותם הוא מבקש לדעת את גורלו, ואמר: אללה יהרוג אותם, עשו את אבינו מבקש לדעת את גורלו באמצעות החצים. מה הקשר בין אברהם ובין החצים? אברהם לא היה יהודי ולא נוצרי, אלא מונותאיסט מוסלמי, והוא לא היה מבין הכופרים. אחר כך ציווה בנוגע לכל התמונות ההן, והן הושמדו.